

TEMIDDEN VAN DE Paarse Heide Brommerpad

Fietzers opgelet! Sinds kort ligt er een extra fietsstrook langs de Lunetstraat. Die is niet voor mensen met een trapkarretje, maar voor bromfietzers die daar van de rijbaan af moeten. Op meer plekken in de stad zijn recentelijk dit soort 'op- en afritten' voor het brommervolk aangelegd.

foto Peter Vierenhalm

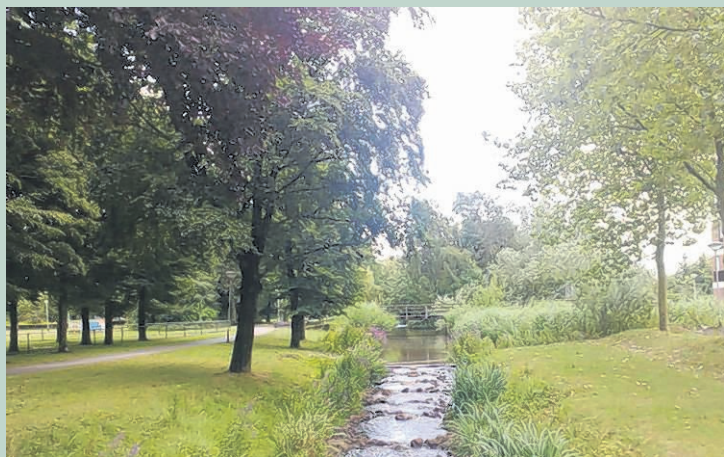
BREDAAS WOORDENBOEK W van Waalse Kerk

Samen met Grote Kerk, Kasteel en Begijnhof, het 4e door de Nassaus gebouwde grote monument van de stad. Door Johanna van Polanen opgetrokken als Wendelinuskapel (1429-'40; gewijd 1446). Werd in 1649 voorgoed protestants: Waalse

Kerk (*Eglise Wallonne*). In 1975 begon de restauratieactie *Het vergeet-me-nietje van Breda*. In '83 was de restauratie voltooid. Heeft sindsdien vooral een culturele functie, b.v. de lunchpauzeconcerten sinds '84. Orgelrestauratie van 1989 tot '92.

WAT EN WAAR?

OPLOSSING: **De glijbaan in Westerpark**
Winnar: Pim Ottenheim, Breda

OPLOSSINGEN NAAR: REDACTIE.STAD@BNDESTEM.NL
Onder de inzenders wordt een VVV-bon van 10 euro verloot.

COLOFON BREDA

Advertenties
Verkoopteam West-Brabant
tel. 076-5 312 255, fax 076-5 312 299
teamwestbrabant@bndestem.nl
Personeelsadvertenties:
tel. 055-5 388 000, fax 055-5 388 210
E-mail: arbeidsmarkt@wegenerdagbladen.nl
Business to business, onroerend goed, educatie- en zorgadvertenties:
tel. 076-5 312 277, fax 076-5 312 274.
E-mail: segmentteam@bndestem.nl
Informatie over adverteren:
www.bndestemadverteren.nl

Online adverteren:
multimedia@bndestem-pzc.nl

Redactie Breda
Spinveld 55, 4815 HV Breda
e-mail: redactie.stad@bndestem.nl
telefoon 076-5 312 248
fax 076-5 312 162

BN DeStem

De NV Stadsherstel is

Onder een nieuwe directie begon de NV Stadsherstel Breda onlangs aan haar zesde project en zevende aankoop. Een hernieuwde kennismaking.

door
Leo Nierse
leo.nierse@bndestem.nl

Zelf noemen ze het de *fietslijst*. Dat is de zoeklijst, waarop de mensen van de NV Stadsherstel binnenstadspanden plaatsen die weleens in aanmerking zouden kunnen komen voor restauratie. En voor de rest van die speciale 'stadsherstelbehandeling' die de vennootschap loslaat op monumentale of gezichtsbepalende erfgoedobjecten, die staan of dreigen te verloederen.

Leuke club, dat Stadsherstel. Elk pand dat op hun zoeklijst verschijnt, wordt het eerstvolgende fietsdoel van de (vijf) commissarissen en (vier) directie- en stafleden. Dan beoordelen ze, vanuit hun eigen specialisme, de bouwtechnische en -historische kwaliteit van het bouwwerk. Vragen ze zich af welke nieuwe bestemming het pand kan krijgen en of er - en zo ja: welke - huurders er zoal

Lunet B. Gerestaureerde ruïne werd door overbouw een kantoor.

Van De Olijton is ook de 18e-eeuwse stijlkamer in volle glorie hersteld.

Vandalen gooien stenen op auto's

BREDA - De politie heeft dinsdagavond vier vandalen gepakt die vanaf een balkon van een flat aan de Roeselarestraat in Breda stenen op auto's hebben gegooid.

De vier, een 16-jarige jongen uit Delfzijl, een 19-jarige Bredenaar, een 18-jarige vrouw en een 19-jarige man uit Etten-Leur wierpen keien uit een bloempot, flessen, blikjes en zelfs vuile luiers naar beneden.

Vier auto's raakten beschadigd. Bij een nagenoeg nieuwe Volkswagen Golf lag er een kei van twee kilo op het dak. De auto had meerdere flinke deuken en ook de voorruit was ingegooid.

De vandalen zitten in de cel.

Restauratiesteigers tegen de eeuwenoude muren van 't Klapcot. Het pand werd in de 17e eeuw als brouwerij - *De Witte Leeuw* - opgetrokken.

'De belangrijkste functie van het stadshart is immers nog steeds: wonen'

voor te vinden zijn. Ten slotte worden alle financiële *ins and outs* onderzocht, om een projectbegroting op te stellen.

Vervolgens is het tijd om de pandeigenaar in kwestie te benaderen, als hij of zij zich tenminste niet zelf heeft aangemeld. Want de NV Stadsherstel verwerft eerst zo'n vervallend 'pand-met-kwaliteiten' in eigendom. Dan zoekt ze er een passende nieuwe bestemming voor en laat het door gespecialiseerde aannemers verbouwen of

restaureren, voor ze op zoek gaat naar een huurder. Die moet allereerst bij het pand passen en er voor langere tijd gebruik van willen maken, maar het tevens goed willen beheren en onderhouden. „Wij zijn een te kleine organisatie om dat allemaal zelf te kunnen doen. Maar gelukkig blijken onze huurders onveranderlijk trots op 'hun' pand en zijn ze bereid er goed voor te zorgen”, vertelt Kees den Bieman (56) in het nv-kantoor aan de Haagsemarkt 6, dat representatief achter de (rijks)monumentale gevel van een bankfiliaal gelegen is.

Sinds een maand of tien is Den Bieman de nieuwe - vijfde - directeur van die even zakelijke als ideële gerichte vennootschap, wier mensen even gemoedelijk als deskundig langs al die pandjes fietsen. Paradoxen waar Den Bieman - zelf bioloog/insectoloog met een twintigjarig bankiersverleden - zich helemaal bij thuisvoelt.

Bij 'zijn' vennootschap is het de aandeel- en obligatiehouders niet begonnen om financieel rendement. De overweging dat zo'n pand mettertijd in waarde toeneemt, is voor hen slechts van secundair belang.

„Zij - en wij - investeren allereerst in behoud van erfgoed, om de stad een grotere sociaalculturele uitstraling te geven”, legt de directeur uit. „Want het is de NV Stadsherstel bovenal te doen om de versterking van de leefbaarheid in de binnenstad. De belangrijkste functie van het stadshart is immers nog altijd: het wonen.”

Hoekpand Nieuwe Prinsenkade-Middellaan. Verkocht na restauratie.

De Noordpool anno 1907 (l.) en zijn 17e-eeuwse buurman, *De Pelmolen*.

Jongen vernielt ruit van woning burens

BREDA - De politie heeft woensdagmorgen een 16-jarige jongen uit Breda aangehouden voor vernieling. De verdachte zou zaterdag rond 4.15 uur een steen door de ruit van de woning van zijn burens in de wijk Belcrum hebben gegooid. Ook in zijn ouderlijke woning sneuvelden de afgelopen weken diverse keren 's avonds en 's nachts ruiten. Volgens de moeder van de verdachte is er geen concrete aanleiding voor de vernielingen. De burens hebben de laatste weken samen de boel in de gaten gehouden. De politie zoekt nu uit in hoeverre de jongen betrokken is bij de vernielingen. Hij is meegenomen naar het bureau.

Passage Zuidpoort 7
4811 NT Breda
tel. (076) 521 98 96
www.schravenhairstyling.com

altijd op zoek naar panden in nood

Directeur Kees den Bieman voor het kantoor van de NV Stadsherstel aan de Haagsemarkt. 'Aandeel- en obligatiehouders hebben we nooit genoeg'.

foto Ron Magielse/het fotoburo; overige foto's NV Stadsherstel Breda

Anders gezegd, met de restauratie en herbesteding van bijzondere binnenstadspanden, stijgt de historische sfeer en daarmee de kwaliteit van leven in het stadscentrum. Den Bieman: „We denken dus niet alleen maar: Pandjes, pandjes, pandjes. Maar als eigenaar van zulke objecten houd je wel grip op je omgeving en de ontwikkelingen daarin, omdat je altijd gesprekspartner bent van stadsbestuur en marktpartijen. Dus langs die weg kan de nv helpen historische elementen in de stad te versterken.” Nu gaat die pandvererving niet van een leien dakje. De bijna 14-jarige organisatie begint binnenkort pas aan haar zesde project en zevende transactie (zie kader). „Nee, het is niet mijn bedoeling dat patroon van één directeur per project voort te zetten”, pareert Den Bieman een plaagstootje. „Ik heb

op z'n minst de ambitie één pand per jaar te doen. Meer zit er voor een kleine club als de onze ook niet in.” Het erfgoed vergt namelijk veel geduld van zijn kampioenen. Pandeigenaren moeten worden gemasseerd, aannemers en huurders gezocht en tijdrovende procedures uitgezet. Buiten dat alles steekt Stadsherstel zijn energie in het gedurig zoeken naar 'nieuwe' panden in nood; het daarmee opbouwen van een - qua formaat, bestemming en locatie - zo veelzijdig mogelijk areaal; en het daartoe werven van nieuwe aandeel- en obligatiehouders. Want laatstgenoemde partijen - waaronder banken, projectontwikkelaars, een corporatie, pensioenfondsen en de gemeente Breda - zijn de financiers van al die mooie plannen. Kees den Bieman: „Daarvan heeft Stadsherstel er dus nooit genoeg.”

De - tot heden - zeven projecten van de NV Stadsherstel Breda

- 't Kleijn Beerken, St.-Janstraat 20. Was: voormalige conciërgewoning kunstacademie Sint-Joost, nu studentenhuisvesting. Opgeleverd in 1996.
- Lunet B, Hoornwerkstraat. Was: 19e-eeuwse kazemat, later opslag Milieudienst, nu architectenkantoor. Pas in 2005 opgeleverd.
- Pand Nwe Prinsenkade 11-12. Was eigendom Rijksgebouwendienst. Na restauratie doorverkocht aan corporatie Singleveste AlleeWonen (2005), om restauratie van De Olijton te kunnen bekostigen.
- De Olijton, Boschstraat 35-37. Monument anno 1791. Tevens interieurrestauratie 18e-eeuwse stijkkamer, waarvoor aandeelhouders hun dividend afstonden. Was en is: gedeelde kantoorvestiging van stedenbouwkundig en architectenbureau, oud-eigenaars zijn nu huurders. Mede-eigenaar: Singleveste AlleeWonen (50 procent). Opgeleverd in 2004.
- 't Klapcot + Vishal, Haven. Waren: laatstelijk café resp. deels viskraam/deels opslag; nu restaurant plus terras/deels bloemenkraam. Opgeleverd 2008.
- De Pelmol (1687) en De Noordpool (1907, voormalige ijsfabriek), Jan van Polanenkaade. Jongste aankoop. Laatstelijk in gebruik als opslagruimte politie. Krijgt kantoorbestemming (onderhandelingen met aspirant-huurder).
- Poortgebouw Stadserf, Annastraat 17-21+Stadserf 6. Verschillende eigenaars. Aankoop is nog in voorbereiding. Tweevoudige herbesteding: wonen op bovendiepingen, creatieve 'industrie' op begane grond.

Stadsherstel

- Opricht december 1995.
- Langste project: Klapcot/ Vishal; duurde zes jaar (2002-'08).
- Sept. 2007: Stadsherstel krijgt kantoor Haagse Markt 6.
- Huidige directeur: Kees den Bieman (56), sinds sept. 2008.
- Breda enige plaats in Brabant met (actieve) Stadsherstel.
- Nederland telt zijn zo'n veertig stadsherstel-organisaties.
- Oudste is Hendrik de Keyser in Amsterdam; sinds 90 jaar.

Het begon in 1996 allemaal met 't Kleijn Beerken in de St.-Janstraat.

De Vishal, met rechts op de achtergrond het vroegere café 't Klapcot.

Parkeerverbod fietsen Breda komt weer terug

door Nico Schapendonk

BREDA - Het stallingsverbod voor fietsen in het centrum van Breda wordt in de loop van dit jaar weer ingesteld. Nog geen maand nadat het verbod is opgeheven, laat verkeerswethouder Wilbert Willems weten dat het zo snel mogelijk weer wordt ingevoerd. Belangrijke reden om het verbod af te schaffen was een uitspraak van de rechter. Die had na een klacht van de Fietsersbond gezegd dat het verbod onterecht was, omdat er niet genoeg stallingsplaatsen zijn in de binnenstad. Willems is nu hard aan het werk om dat aantal te vergroten. Als er genoeg zijn, wordt het stallingsver-

bod weer uit de kast getrokken. Wanneer dat precies zal zijn, weet de wethouder nog niet. „Maar ik mag toch hopen dat we dit jaar een stap verder zijn”, zei hij dinsdagavond tegen de raadscommissie Milieu & Mobiliteit. Het loslaten van het verbod heeft bij de CDA-fractie al tot vragen geleid. „We stellen vast dat het aantal 'vrij geparkeerde' fietsen schrikbarend toeneemt. Het is een puinhoop en we houden ons hart vast wanneer de brandweer of de ambulance er langs moet”, zei raadslid Bob Bergkamp. Willems zegt dat er nog steeds geruimd wordt op plaatsen waar fietsen in de weg staan.

GEHELE VAKANTIE PERIODE GEOPEND

* IS OPMAALPRIJS, DUS EXCLUSIEF BEZORGOSTEN.

→ JULI AANBIEDING

GROHE TOILETSET:
wandcloset, inbouwreservoir, bedieningsplaat en zitting

sanidirect
DIRECT DE SLIMSTE KOOP!

Bedrijventerrein Steenakker
Grenssteen 9, 4815 PP Breda
Telefoon: 076 541 44 14
Naast MegaPraxis Steenakker
→ Ga direct naar www.sanidirect.nl
voor onze nieuwe webshop

Adviesprijs ~~663,-~~

DIRECTPRIJS*

275,-